

XII Seto Kongress

OTSUS

Värskas

09.10.2017

Setomaa arengu programmi jätkumisest ja tegevuskava „Noored Setomaale“ rahastamisest

Ajalooliste arengute tulemusena oli 1990-ndatel aastatel Setomaa olukord mitmest vaatenurgast trööstitu. Piirkonna edendamiseks ning Eesti teistele piirkondadele järele aitamiseks loodud Setomaa arengu programmi (SAP) positiivsed mõjud on silmaga nähtavad. Ehkki riigieelarve pidevalt kasvab, pole vaatamata Setomaa esindajate ettepanekutele kahjuks senini taastatud 2008. aasta majandussurutise eelset SAP-i mahtu. Kagu-Eesti piirialade elanike probleemide lahendamiseks moodustatud komisjoni 23.01.2015. a koosolekul võeti vastu otsus koostada Setomaa arengu programm aastateks 2016 - 2020, kuid see on saavutamata, pigem kõneldakse SAP kaotamisest ja liitmisest teiste programmidega. SAP kaotamine või sulandamine mõnda teise programmi **pidurdaks** Setomaa edasise arengu. See kahandaks Eesti Vabariigi ja Euroopa Liidu välispiiri äärses alal riigikaitse valmisolekut ja riigi julgeolekut, sest riigikaitse vaatenurgast on oluline piirkonna asustatuse säilimine ja arenguvõime. Arenguvõimeline ja ettevõtlikest inimestest koosnev piirkond toob riigile tehtava investeeringu tagasi maksutuludena.

Tegevuskava „Noored Setomaale“ eesmärgiks seati viie aastaga saja noore pere tulemine või jäämine Setomaale, seeläbi rahvaarvu vähenemise ja rahvastiku vananemise pidurdamine ja piiriäärses pühasustuse kindlustamine. Eesmärgi saavutamise vahend on toetada noori Setomaal elukoha sisseseadmisel muutes Setomaa noortele atraktiivseks elukohaks.

Tegevuskava teostamiseks taotletud mahus rahastust ei tulnud ja seetõttu seatud eesmärgid on saavutatud kavandatust ja vajalikust palju napimas mahus. Noortel on jätkuvalt ülimalt keeruline saada Setomaal asuvate elamispindade renoveerimiseks, ostmiseks ja ehitamiseks pankadest laenu, sest pankade silmis on piirkond kõrge riskitasemega. Sel põhjusel on Setomaalt mitmed pered lahkunud. Eesmärgi saavutamiseks on vaja jätkuvalt riiklikult toetada Setomaal noorte elamistingimuste parandamist – toetada tegevuskava Noored Setomaale elluviimist ja töötada välja riigi tagatav vastav laenukoode (laenu või garantii näol).

Arvestades eeltoodut ning tegutsedes Setomaa ja seto rahva esinduskoguna, samuti hoides vastutust seto leelo kui UNESCO inimkonna vaimse kultuuripärandi esindusnimekirja kantud kultuuritraditsiooni säilimise eest, Seto Kongress

o t s u s t a b:

1. teha Vabariigi valitusele ettepanek jätkata piirialal infrastruktuuri, elu- ja ettevõtluskeskkonna ning inimressursi arendamise toetamist riigieelarvest selleks, et tagada piirkonna püsiv asustatus noortega, arenev ettevõtluskeskkond ja hea elukeskkond;
2. teha Seto Kongressi Vanemate Kogule ülesandeks jätkata läbirääkimisi Vabariigi Valitsuse ning Riigikogu komisjonide ja Setomaa toetusrühmaga eesmärgiga:
 - a. taastada SAP-i elluviimiseks iga-aastane varasem maht (ca 320 000 eurot) ja leida võimalusi mahukate projektide rahastamiseks muudest allikatest;
 - b. tagada SAP-i jätkumine kuni piirkonna palgatase jõuab Eesti keskmisele palgatasemele ja piirkond Eesti keskmise arengutasemeni;
 - c. tagada tegevuskava „Noored Setomaale“ jätkumine ja täiendav rahastamine.
3. anda Seto Kongressi Vanemate Kogule volitused alkatada läbirääkimised Vabariigi Valitsusega riigi tagatava laenukoote loomiseks Setomaa valla noorte perede elamistingimuste parandamiseks.